

สารบัญ

บทที่ 1 หลักพื้นฐานและวิวัฒนาการของกฎหมายประกันภัย	15
1. ความหมายของการประกันภัย	15
2. หลักการสำคัญของการประกันภัย	17
2.1 หลักการเฉลี่ยความเสียหาย	17
2.2 หลักการกระจายความเสี่ยง	17
2.3 หลักความไม่แน่นอนของเหตุการณ์	18
2.4 หลักخذใช้ความเสียหาย	18
3. ประวัติของการประกันภัยในต่างประเทศ	18
4. ประวัติของการประกันภัยในประเทศไทย	20
แบบฝึกหัดท้ายบท	23
บทที่ 2 โครงสร้างกฎหมายและแหล่งที่มาของกฎหมายประกันภัย	25
1. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลักษณะประกันภัย	25
1.1 หลักนิติกรรมสัญญา	25
1.2 หลักสัญญาเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอก (มาตรา 374-376)	27
1.3 หลักกฎหมายเรื่องตัวแทน	29
2. ลักษณะของสัญญาประกันภัย	30
2.1 เป็นสัญญาต่างตอบแทน	31
2.2 เป็นสัญญาเสี่ยงโชค	32
2.3 เป็นสัญญาที่ต้องสุจริตต่อกันของคู่สัญญา	32
2.4 เป็นสัญญาที่มีส่วนได้เสียในเหตุประกันภัย	33
2.5 เป็นสัญญาที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้	35
3. สถานะทางกฎหมายประกันภัย	37
4. ข้อเปรียบเทียบสัญญาประกันภัยกับสัญญาอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน	40
4.1 การประกันภัยกับการพนันชั้นต่อ	40
4.2 การประกันภัยกับการค้ำประกัน	41

5. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยในประเทศไทย	42
แบบฝึกหัดท้ายบท	43
บทที่ 3 การประกันภัย : บทเบ็ดเสร็จทั่วไป	45
1. การเกิดนิติสัมพันธ์ของสัญญาประกันภัย	46
2. คำนียามบุคคลในสัญญาประกันภัย (มาตรา 862)	48
3. ส่วนได้เสียในสัญญาประกันภัย (มาตรา 863)	52
3.1 ที่มาของหลักการมีส่วนได้เสียในสัญญาประกันภัย	52
3.2 ส่วนได้เสียคืออะไร	53
3.3 ประเภทของหลักการมีส่วนได้เสีย	54
3.3.1 ส่วนได้เสียในการประกันวินาศภัย	54
3.3.2 ส่วนได้เสียในการประกันชีวิต	55
3.3.3 บุคคลที่ถือว่ามีส่วนได้เสีย คือ ใครบ้าง	56
1. กรณีประกันวินาศภัย	56
2. กรณีประกันชีวิต	57
3.4 ระยะเวลาที่ต้องมีส่วนได้เสีย	61
3.5 ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเรื่อง “หลักการมีส่วนได้เสีย” ของประเทศไทย	62
4. การขอลดเบี้ยประกันภัย (มาตรา 864) : ขอลดในอนาคด	66
5. หลักสุจริตในการทำสัญญาประกันภัย	68
5.1 เรื่องที่ต้องแถลงข้อความจริง	69
5.2 เวลาที่ต้องเปิดเผยข้อความจริง	74
5.3 บุคคลใดมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อความจริง	74
5.4 ผลของการไม่เปิดเผยข้อความจริง : บอกล้างสัญญาโมฆียะกรรม	75
5.4.1 ระยะเวลาในการบอกล้างสัญญาประกันภัย	76
5.4.2 ผลของการบอกล้างสัญญาประกันภัยที่เป็นโมฆียะ	80
5.4.3 ข้อยกเว้นการบอกเลิกสัญญา : ความรู้ของผู้รับประกันภัย	81
6. สัญญาประกันภัยต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ : กรมธรรม์ประกันภัย	84
6.1 กรมธรรม์ประกันภัย	86
6.2 การระบุเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัย	90
แบบฝึกหัดท้ายบท	93

บทที่ 4 ประกันวินาศภัย	99
1. ความหมายสัญญาประกันวินาศภัย	99
2. การประกันภัยหลายรายในวัตถุประสงค์เดียวกัน (มาตรา 870-871)	101
2.1 หลักวินิจฉัยประกันวินาศภัยหลายราย	101
2.2 การคิดค่าสินไหมทดแทนกรณีประกันภัยหลายราย	102
2.3 การสละสิทธิเรียกร้องของผู้เอาประกันภัย	108
3. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาประกันภัย : “ก่อนเริ่มเสี่ยงภัย”	110
4. มูลประกันลดน้อยถอยลงไปหนัก : สิทธิของผู้เอาประกันภัย (มาตรา 873)	111
5. การกำหนดราคาแห่งมูลประกันภัยไว้สูงเกินไปหนัก : สิทธิของผู้รับประกันภัย (มาตรา 874)	113
6. การโอนวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัย (มาตรา 875)	114
- ผลของการโอนวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัย : ช่องแห่งภัยเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มหนักขึ้น	120
- กรณีของการนำวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัยไปจำหน่าย จำนำหรือก่อบุริมสิทธิอย่างอื่น	120
7. ผู้รับประกันภัยหรือผู้เอาประกันภัย “ล้มละลาย” : สิทธิของคู่สัญญา (มาตรา 876)	122
- กรณีใดถือว่าเป็นบุคคลล้มละลาย	123
8. การจ่ายค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 877)	124
1) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อจางหนี้วินาศภัยอันแท้จริง	124
2) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความบุบสลายอันเกิดแก่ทรัพย์สินนั้น	125
3) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อบรรดาค่าใช้จ่ายในการรักษาทรัพย์สินไว้มิให้เกิดวินาศภัยขึ้น	125
9. ค่าใช้จ่ายในกรณีราคาวินาศภัย (มาตรา 878)	127
10. ข้อยกเว้นความรับผิดของผู้รับประกันภัย (มาตรา 879)	128
1) ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดโดย “ผลของกฎหมาย”	128
2) ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดโดย “ผลของสัญญา”	130
11. การรับช่วงสิทธิของผู้รับประกันภัย (มาตรา 880)	133
1) มีวินาศภัยเกิดขึ้น เพราะการกระทำของบุคคลภายนอกสัญญาประกันภัย	133
2) ผู้รับประกันภัยได้خذใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่คู่สัญญาประกันภัยไปแล้ว	136

3) ผู้รับประกันภัยจะเข้ารับช่วงสิทธิให้เสื่อมเสียสิทธิของผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัยไม่ได้ (มาตรา 880 วรรคสอง)	137
4) ซากทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากการรับประกันภัยไว้	140
12. หน้าที่ของผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัยที่จะต้องบอกกล่าวการเกิด วิชาศกภัยต่อผู้รับประกันภัย (มาตรา 881)	141
13. อายุความ (มาตรา 882)	144
แบบฝึกหัดท้ายบท	148
บทที่ 5 วิธีเฉพาะการประกันภัยในการรับขน	153
1. ลักษณะ/ขอบเขตของสัญญาประกันภัยในการรับขน	154
- วิธีเฉพาะการประกันภัยในการรับขนเปรียบเทียบกับ การประกันวินาศภัยธรรมดา	154
1) ภัยที่รับเสี่ยง	154
2) วัตถุประสงค์แห่งสัญญาประกันภัย คือ สิ่งของที่ขนส่ง	155
3) ระยะเวลาที่คุ้มครอง	156
4) จำนวนค่าสินไหมทดแทน	157
2. มูลประกันภัยในการรับขน (มาตรา 884) : ต้องกำหนดตั้งแต่ต้นทาง	157
2.1 ข้อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างมาตรา 884 กับมาตรา 883 ตอนท้าย	159
3. ขอบเขตแห่งความรับผิดชอบ (มาตรา 885)	159
4. คุ้มครองรวมประกันภัยในการรับขน (มาตรา 886)	160
แบบฝึกหัดท้ายบท	162
บทที่ 6 การประกันภัยค้ำจุน	165
1. ลักษณะของสัญญาประกันภัยค้ำจุน (มาตรา 887)	166
- ลักษณะของสัญญาประกันภัยค้ำจุน	167
2. ค่าสินไหมทดแทนไม่คุ้มครองวินาศภัย	172
3. อายุความในสัญญาประกันภัยค้ำจุน	173
แบบฝึกหัดท้ายบท	176
บทที่ 7 การประกันชีวิต (Life Insurance)	179
1. ลักษณะของสัญญาประกันชีวิต	179

- กรณีเอาประกันชีวิตตนเอง	184
- กรณีเอาประกันชีวิตบุคคลอื่น	184
- หลักส่วนได้เสียในสัญญาประกันชีวิต	184
- เวลาที่ต้องมีส่วนได้เสียกรณีสัญญาประกันชีวิต	185
2. หน้าที่ของผู้รับประกันชีวิต	186
3. จำนวนเงินที่ผู้รับประกันชีวิตต้องจ่าย	187
4. การโอนสิทธิตามสัญญาประกันชีวิต (มาตรา 891)	189
4.1 ผู้เอาประกันสามารถโอนกรมธรรม์นั้นให้กับบุคคลภายนอกได้	191
4.2 การโอนกรมธรรม์ประกันภัยชนิดให้จ่ายเงินตามเขาสั่ง	192
4.3 ข้อจำกัดในการโอนกรมธรรม์ประกันชีวิต	193
5. ค่าไถ่ถอนกรมธรรม์ประกันภัย (มาตรา 892) : การบอกล้างโมฆียะกรรม	194
6. การแถลงอายุของผู้เอาประกันภัยคลาดเคลื่อน (มาตรา 893)	195
7. การบอกเลิกสัญญาประกันชีวิต (มาตรา 894)	197
7.1 ผลของการบอกเลิกสัญญา	200
8. ข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้รับประกันชีวิต (มาตรา 895)	200
1) บุคคลนั้นได้กระทำอัชฌาติยด้วยใจสมัครภายใน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา	201
2) บุคคลผู้นั้นถูกผู้รับประกันภัยฆ่าตายโดยเจตนา	202
9. สิทธิเรียกร้องต่อผู้ก่อมรณภัย (มาตรา 896) : สิทธิสองทาง	203
10. สิทธิของเจ้าหนี้ผู้เอาประกันภัยในสัญญาประกันชีวิต (มาตรา 897)	205
10.1 หลักเกณฑ์ของเจ้าหนี้ผู้เอาประกันภัยที่จะได้รับชำระหนี้	206
10.2 สัญญาประกันชีวิตที่กำหนดให้เจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งของผู้เอาประกัน เป็นผู้รับประกันภัย (มาตรา 1742)	208
แบบฝึกหัดท้ายบท	212
บทที่ 8 หลักการสำคัญของการประกันภัย	217
1. หลักส่วนได้เสียในเหตุประกันภัย	217
2. หลักสุจริตอย่างยิ่ง	218
3. หลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง	218
4. หลักการรับช่วงสิทธิ	219

บทที่ 9 แนวโน้มกฎหมายประกันภัยในอนาคต	221
- เทคโนโลยีและข้อมูลในธุรกิจประกันภัยยุคใหม่	221
- กรอบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้ AI ในประกันภัย	222
- ข้อพิจารณาสำหรับประเทศไทย	224
- บทสรุป	226
บทที่ 10 ถามตอบปัญหามารู้เกี่ยวกับการประกันภัย	227
1. ถามตอบประกันวินาศภัย	227
2. ถามตอบประกันภัยรถยนต์ (ภาคบังคับ)	228
3. ถามตอบประกันภัยรถยนต์ (ภาคสมัครใจ)	229
4. ถามตอบประกันชีวิต	230
แนวคำตอบแบบฝึกหัดท้ายบท	234
Mind Map กฎหมายประกันภัย	247
บรรณานุกรม	249
ดัชนีค้นคำ	251

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only